

Collateral Damage

En studie om representationen av drönarattacker i amerikanska nyhetsinslag

Av: Mohammed Hersi

Handledare: Patrik Åker
Södertörns högskola | Institutionen för kultur och lärande
Kandidatuppsats 15 hp
Medie- och kommunikationsvetenskap C | HT 2019

Abstract:

Drönare är ett relativt nytt och kontroversiellt krigsverktyg som har skördat många oskyldiga liv. Trots det har dess användning inte problematiserats mycket inom media. Denna uppsats behandlar instanser där civila har omkommit och undersöker hur nyheten byggs upp visuellt och narrativt kring dessa event. Syftet med denna uppsats har varit att undersöka ifall det finns en avsaknad av lidande när det kommer till USA-baserad rapportering av dessa instanser då civila dör på grund av drönare. Med hjälp av Chouliarakis teorier om hyper-medialisering, ”tid-rum” och agens har jag kunnat bygga en egen analysmodell som sedan har använts för att analysera tre orelaterade attacker. Resultatet visar att det finns en avsaknad av lidande i vissa former av rapporteringar beroende på vilken relevans händelsen har för åskådarna. Med det menas att ju närmare offren är åskådarna kulturellt och geografiskt, desto mer fokus läggs på att skapa närhet mellan åskådare och offer.

Innehållsförteckning:

Abstrakt	2.
1. Inledning.....	6.
2. Syfte och frågeställningar	7.
3. Tidigare forskning	8.
4. Teori	11.
4.1. Immediacy och Hypermediacy.....	10.
4.2. Multimodalitet.....	14.
4.2. Space-time.....	17.
4.4. Agency.....	18.
4.5. Distansering, Kameran och den teknologiska paradigmen.....	19.
5. Metod och Material	21.
5.1 Metoddiskussion: Den kritiska diskursanalysen.....	21.
5.2 Multimodal analys av audiovisuell kommunikation	21.
5.3 Metod	21.
5.4 Urval av material.....	24.
6. Analys & Diskussion	24.
6.1. Video 1	24.
6.1.1. Hypermediacy & Immediacy.....	24.
6.1.2. Agency.....	26.
6.1.3. Multimodality.....	27.
6.1.4. Space-time.....	28.
6.2. Video 2	30.
6.2.1. Hypermediacy & Immediacy.....	30.
6.2.2. Agency.....	32.
6.2.3. Multimodality.....	33.
6.2.4. Space-Time.....	34.
6.3. Video 3	34.
6.3.1 Hypermediacy och immediacy.....	35.
6.3.2 Agency.....	35.
6.3.3 Multimodality.....	37.
6.3.4 Space-time.....	37.

Mohammed Hersi

2020-01-31

7. Diskussion och sammanfattning.....	38.
7.1. Förslag till vidare forskning.....	39.
8. Referenser.....	41.

Nyckelord:

Drönare, konflikt, USA, Mellanöstern, Afghanistan, Lufträder

Mohammed Hersi
2020-01-31

1. Inledning:

”Collateral damage” är en term som ofta förekommer inom amerikansk media och som många som följer amerikansk media känner igen. Termen, som översatt betyder ”indirekta skador” är en term som amerikansk media använder sig av för att beskriva offer som har blivit dödade i bland annat amerikanska lufräder såsom drönerattacker där de civila inte var själva målet. Dessa rapporter tyder på ett tydligt problem kring användningen av drönare, trots hundratals döda minskar inte användningen av drönare, drönarens dödlighet är välkänt, men inget större motstånd har syns i allmänheten när det kommer till deras användning. Då kan man ställa sig frågan ifall problemet ligger i hur dessa händelser rapporteras i media och vilken uppfattning mediepubliken får av det?

Kritiker har argumenterat att användningen av drönare har steriliserat dödandet och gjort det till en klinisk procedur. Derek Gregory (2011) beskriver det som ett ”Virtuous war”, ett dygdigt krig. Argumenten för drönarens användning är att den är träffsäker och minimerar riskerna som trupper behöver utsättas för. Dock har dess legalitet och innebörd av dess användning kritiserats hårt av experter då drönare har setts som kontraproduktiva i kampen mot terror och lett till ökat anti-amerikanskt sentiment. (Gregory, 2011. s.190) En intressant aspekt med drönare och denna uppsats är att de, förutom att vara ett högeffektivt vapen, också kan användas som en kamera vilket gör att de kan visa en medialiserad bild. Fokuset i denna studie ligger dock i hur nyheter konstrueras, ifall det finns en avsaknad av lidande i skildringarna samt vilken roll drönaren har som vapen och som kamera i reportage från drabbade områden. Studien tar utgångspunkt i begreppen *immediacy* och *hypermediacy* (Bolter & Grusin 2000) och uppmärksamheten riktas mot samspelet mellan synliggörandet (*hypermediacy*) och osynliggörandet (*immediacy*) av drönaren i olika inslag. Studien vill vidare relatera detta till framställningen av mänskligt lidande genom att undersöka om framställningen av drönaren som vapen/kamera skapar en distansering till de drabbade.

2. Syfte och Frågeställningar:

Den kraftiga ökningen av drönare i konflikter främst i Mellanöstern har väckt frågor kring deras användning. Många civila har de senaste åren dött i dessa drönarattacker runt om i Mellanöstern. Det intressanta för denna studie är hur dessa tragedier presenteras i amerikanska TV-nyheter. Drönare är både ett vapen och en medieteknologi. Som vapen är de designade för att distansera angripare och mål så mycket som möjligt, som kamera erbjuder de oss en version av verkligheten. Denna studie vill undersöka vilken effekt drönaren som medieteknologi och del i en remedieringsprocess (när drönar-filmade klipp blir inslag i TV-nyheter) kan tänkas ha på tittaren, framförallt i relation till möjligheten till medlidande med de drabbade. För att besvara detta ställer studien två övergripande frågor:

- Hur porträtteras offren inom amerikansk media när det kommer till drönarattacker?
- Hur byggs nyheter kring drönarattacker upp och finns det en avsaknad av lidande i sättet som nyheten förmedlar sitt budskap?

Eftersom nyheter är oftast det enda sättet som allmänheten får information om konflikter på, är dessa frågor intressanta för min studie. Vietnamkrigets porträttering i television är ett bevis på medias effekt på allmänhetens uppfattningar och åsikter om konflikter. Televisionens porträttering av Vietnam-kriget gav den amerikanska populationen en uppfattning om krigs verkliga fasor och hjälpte till att vända åsikten i allmänheten emot kriget. (Papadopoulos 2000, s. Detta visar vilken effekt media kan ha på individens åsikter på konflikter. Denna pacifistiska effekt har dock inte upprepats på samma tydliga vis när det kommer till drönare. Därmed är det intressant att undersöka anledning bakom detta fenomen. Genom att undersöka hur nyhetsinslagen är uppbyggda och skapa en analysmodell med hjälp av Chouliarakis (2000) teorier om lidande hoppas jag på att kunna få svar på mina frågeställningar. Jag förväntar mig inte att få ett svar som täcker all amerikansk media, snarare en observation som kan fördjupas i vidare studier. Mitt fokus kommer att ligga på CNN som är ett av de största mediebolagen i USA, CNN har en lång historia av krigsrapportering och därmed har jag valt denna organisations rapportering som utgångspunkt i min analys.

3. Tidigare forskning.

Joshua Olsson och Dr. Muhammad Rashid benämner i sin studie titlad "Modern Drone Warfare: An Ethical Analysis" att den låga risken med drönan användning har tillåtit den amerikanska militären att utföra operationer som annars skulle ha satt amerikanska truppers liv i fara och därmed skulle möta kritik och protest hemma. (Olson, 2013 s.2). Drönaren har förmåga att nå områden som är nästintill omöjliga att nå på andra sätt, och förlusten av en drönare har inte samma effekt som förlusten av ett mänskligt liv. Precis som drönaren har förmågan att distansera operatören från risk, har den också möjlighet att empatiskt distansera operatören, då operatören av drönaren sitter långt ifrån riskzonen och styr drönaren enbart genom en skärm. Studien kallar detta för "*desensitization*" och tar upp likheten som drönan användning har med exempelvis tv-spel. Den låga riskfaktorn och likheten med tv-spel gör att empatin åskådaren annars skulle känna om det var mer realistiskt minskar markant.

"From a distance I can deny your humanity, and from a distance I cannot hear you scream". (Gregory 2011, s.197) är ett citat från Gregory (2011) som fångar essensen av distanseringen av drönare väldigt väl. Avståndet och det faktum att piloten ser sina offer genom en skärm från andra sidan jorden är problematiskt och har förmågan att distansera åskådare och offer. Man kan argumentera att det samma sker med tittaren i hemmiljön. Tittaren blir inte presenterad med effekten av bomberna utan får se ett högteknologiskt krig där inget känns som "på riktigt", precis som ett tv-spel. Distanseringen av piloter av flygplan och diverse farkoster är dock inte bara begränsat till drönare. Andén-Papadopoulos (2000) tog upp i sin studie om hur användningen av kameran kan påverka vilken verklighet publiken får tillgång till. Hennes studie fokuserade på Vietnam-kriget och hur porträttering av medieändelser påverkar publikens uppfattning om dem, ett exempel hon tar upp är bombplanen över Vietnam. Piloten flyger högt och behöver aldrig se förödelsen som dennes bomber skapar på marknivå och därmed behöver tittarna inte heller se den förödelsen. I kontrast till fotografi från markplan där förödelsen är nära. De ser bara flygplan som släpper ner bomber på fjärran mål. (Papadopoulos 2000. s.74-75) Bilderna på bombplanen som flyger högt över marken ger en bild av kliniskt och rent krig, där offren suddas ut. Dessa

bilder publicerades i tidningar under Vietnamkriget. Som åskådare blir vi presenterade med pilotens verklighet, men inte offrens när vi tittar på dessa bilder. Det som denna uppsats kommer att undersöka är ifall denna problematik kvarstår inom modern journalism. Det högteknologiska spektaklet av modernt krig för med sig sina egna problem. Den kände mediefilosofen Jean Baudrillard skrev en gång att "gulfkriget aldrig ägde rum" (1991) och med det menade han att kriget skedde, men att det i praktiken var en medierad massaker som utmålades att vara ett krig. Det som Baudrillard kritiserar i sin bok är just det högteknologiska aspekten av kriget, som har helt distanserat åskådaren från krigets verklighet, som åskådare blev man presenterad med ett förvirrande händelseförlopp och ett krig där angripare och angripen var långt distanserade från varandra. Baudrillard konstaterar att bilden den amerikanska tv-publiken såg var en mycket förvrängd bild av kriget, ett högteknologiskt spektakel där offren hade suddats ut (Baudrillard 1991. s.53-62).

Vikten av det visuella och det högteknologiska i modern krigsföring byggs på i Kevin Robbins resonemang (2004). Han skriver att krig har blivit en show mellan åskådare och betraktade. (Robbins 2004, s.63). Robbins teoretiserar den medialiserade aspekten av denna form av krigsföring. Åskådaren, vare sig det är piloten eller den som ser det på tv är distanserad från lidandet som vapnet för med sig. Visserligen ser man döden, men man är inte där, man känner inte lukten av döden eller ser förödelsen som skapas av dessa vapen (Robbins, 2004. s.65). Mark Coeckelbergh (2013) beskriver drönare som "det ultimata vapnet för avstånd", vilket "tillåter krigare att döda från bekvämligheten av sin fåtölj i sitt hemland - tusentals mil bort från handlingen" (Coeckelbergh, 2013, s.92-93).

Representationen av krig, speciellt Gulfkriget som var ett mycket högteknologiskt krig, har studerats ingående av forskare. Phillip M, Tyler skriver i sin bok *War and the Media: Propaganda and Persuasion in the Gulf War* om vikten som television har på privatpersoners uppfattning om kriget. Ett exempel på detta var den retoriska kraften som Saddam Husseins anti-västerländska propaganda hade på Bush försök att porträttera Saddam som den näste Hitler.

Mohammed Hersi

2020-01-31

Saddam å andra sidan porträtterade sig själv som en gästvänlig ledare som var hård bara emot dem som attackerar hans eget hem (Tyler 1992, s.6).

Det speciella med Gulfkriget var också att det var det första kriget som filmades direkt från marken samt filmade båda parterna i en konflikt. Men Tyler (1992) menar också att den verkligheten som visas på tv givetvis inte stämmer överens med verklighet. Gulfkriget var det första kriget som gav mediepubliken dygnet runt bevakning. Det var ett stort genombrott för den medierade krigsrapporteringen.

Den kontemporära naturen av händelser och det faktum att ”live”-bevakning av händelser gör att publiken inte vet vad som kommer att hända nästa sekund gör att publiken tappar förmågan att analysera vad som händer på skärmen, för att det är så mycket osäkerhet kring det hela. “Immediacy” som det kallas, fångar tittarens uppmärksamhet och håller dem fokuserade på det som händer på skärmen, utan någon reflektion kring händelsen (Tyler 1992. s14). Men som tidigare nämnt visar media bara en version av verkligheten och inte sanningen, klippen är redigerade vilket gör att den enda verkligheten som tittaren har åtkomst till när det kommer till kriget är den verklighet som medierna erbjuder tittaren för stunden. (Tyler 1992. s15)

Detta betyder då att media har en stor effekt på allmänhetens uppfattning om konflikter samt hur de upplever lidande på skärmen. Tyler (1992) kallar detta för “Videospels-kriget” där det hela görs om till ett stort spektakel som har litet rum för mänskligt lidande. Den stora bevakningen av gulf-kriget, där nyheter hade ett konstant flöde av händelser och där experter från jordens alla hörn gav sin syn på konflikten och vad som kan tänkas hända näst samt uppvisningen av den amerikanska militära styrkan där stridsplan genomför attacker med stor precision gentemot irakiska mål gör det hela till ett överkligt spektakel för åskådaren. Detta, enligt Tyler, var perfekt för den amerikanska och brittiska militären då dessa ville ha ett rent krig informations-och propaganda-mässigt, och då gällde det att man använde ett enkelt och klart språk med enkla teman och mål som massbefolkningen hemma kunde konsumera. Vikten av allmänhetens åsikt och medias förmåga att påverka den bevisas i Tylers exempel av Frankrike, där det benämns att

Frankrike valde ett annat sätt att presentera kriget på för att inte väcka uppror bland sin muslimska population (Tyler 1992. S 34- 35). Andrew Hoskins (2010) skriver i sin bok *War and media, the emergence of diffused war* att det visuella, det som representeras på skärmen, är ytterst nödvändigt när det kommer till att behålla stödet för krig hos befolkningen (Hoskins, 2010. s 20). Samtidigt noterar Hoskins (2010) att korrespondenter inte berättar hela historien kring konflikten utan bakgrundsfakta överges snart efter att en konflikt startar och det som fokuseras på istället är det som händer just nu för stunden (Hoskins, 2010. s23). Innebörden av detta och vilken effekt det har på åskådaren är något vi återkommer till senare i uppsatsen.

Drönarens distanserande natur kan ha lett till en ökad normalisering av dem i vårt samhälle. En studie av Lisa Parks tyder på denna normalisering i det amerikanska samhället. Drönare används flitigt inom den civila världen utan att man kanske tänker på deras innebörd och deras militära historia. Samtidigt argumenterar Parks (2016) att drönare som vapen har skapat en helt ny klass av utsatta, där det är svårt att skilja på civila och icke-civila och att människor kan klassas som skyldiga för att de befunnit sig i samma generella område. Med ansträngning på termen ”obemannat” så suddas drönarpiloter ut från bilden. (Parks 2016. s 223-2Vie)

4. Teori:

Immediacy och Hypermediacy:

I denna sektion går jag djupare in i vad immediacy och hypermediacy innebär och hur de är relaterade till varandra och till förmedlingen av lidande. “*Immediacy*” är kort sammanfattat förmågan som ett medium, exempelvis television, har för att göra något en del av tittarnas verklighet. För att vara mer tydlig så definieras “*immediacy*” och “*hypermediacy*” som “lidande som passerar genom media” respektive “lidande som upplevs som att det sker rakt framför våra ögon”. “*Hypermediacy*” behandlar hur teknologin förmedlar relationen mellan åskådare och offer, enligt Chouliaraki (2008) och då ligger fokus på hur teknologin används för att exempelvis väcka känslor, hur redigering och användning av kameravinklar dikterar vilken relation åskådare får gentemot offren. “*Immediacy*” fokuserar snarare på hur television gör en scen naturlig och verklig åskådarna. (Chouliaraki 2008, s39)

En medieform med hög "immediacy" suddas ut för åskådarna och får dem att bli engagerade i det som visas för dem, alltså, så tänker man inte på tv:n när man exempelvis tittar på en film. Detta kallas för "*Transparent immediacy*" Bolter & Grusin (2000) tar "Virtuell verklighet" som exempel i detta fall men menar att det går att argumentera för tv:s "transparens" med dess förmåga att sända, exempelvis, live-bilder (Bolter & Grusin 2000, s 22-26). "Immediacy" som ett analytiskt verktyg söker då finna hur offren presenteras för åskådaren. Presenteras händelsen på ett sätt som är relevant och akut för tittaren att agera på eller presenteras de som fiktiva och irrelevanta? (Chouliaraki 2008, s 39). Detta betyder att vi måste ställa oss frågan ifall offren presenteras på ett sätt som väcker medlidande eller ifall de presenteras på ett icke-minnesvärt sätt? När vi ställer oss denna fråga måste vi då analysera offrens relation till åskådaren, vilket vi återkommer till senare i uppsatsen.

"*Hypermediacy*" och "*immediacy*" samspel är nära sammankopplat med i vilken utsträckning nyheten är "*remedierad*". Remediering är ett mediums användning av diskurs-metoder som redan finns inom andra former av media. Nyheter är oftast remedierade för att göra eventet så informationsrikt för oss åskådare som möjligt. Detta kan innebära användning av bland annat datorgrafik och streaming av video för att göra nyheten mer överskådlig för åskådaren, eller att använda sig av digital grafik för att exempelvis peka på en karta. Remediering av nyheter tillåter därmed åskådaren bättre tillgång till verkligheten då de olika medierna kompenserar varandras brister (Bolter & Grusin, 2000. s 6). Men remediering kan ha en motsatt effekt när det kommer till representationen av lidande då åskådarna blir medvetna om dessa mediars närvaro vilket, menar Bolter & Grusin, minskar immediacy. Som ett exempel kan användningen av ett röstklipp eller ett telefonsamtal distansera oss som tittare då vi är medvetna om att vi hör ett telefonsamtal och att personen vi hör inte är på plats.

För att konkretisera dessa termer tar Chouliaraki (2008) utgångspunkt i begreppen "immediacy" och "hypermediacy" i sin studie av lidande i tv-nyheter. Skildringen av offren formar sättet som åskådarna förhåller sig till dem enligt Chouliaraki (2008). Offrens roll kan variera stort mellan

olika nyhets former, från en uppräknig av simpla nummer till en vanlig människa precis som tittarna och detta dikterar deras känslor och hur de förhåller sig till offren (Chouliaraki 2008, s 11). Men möjligheten till sympati kan försvåras av de teknologiska villkoren och det faktum att drönaren i sig är ett medium som förmedlar en världsbild till publiken genom sin kamera.

Kort sagt: Den för oss närmare offren men samtidigt distanseras vi då vi ser en bild som inte stämmer mycket överens med verkligheten. Drönare är både ett vapensystem och ett medieverktyg och därmed agerar drönaren som en ruta varigenom en "verklighet" förmedlas. Kameran på drönaren visar åskådaren en verklighet, men denna verklighet har förmågan att distansera denne känslomässigt. Gregory (2011) i sin studie kallad "*From a view to kill*" jämför sättet som drönare används på och hur det används i krig med videospel. Och med det menar han att drönare är väldigt lika tv-spel och att operatören överkommer sin motvilja att ta ett mänskligt liv på det sättet. Gregory drar likheter mellan drönare och piloter under andra världskriget och menar att piloter under andra världskriget inte behövde se den förödelse som bomberna de släpper skapar eftersom det var så stort avstånd emellan dem och deras offer (Gregory 2011, s.197). Detta gör Chouliarakis teorier kring hyper-medialisering och den teknologiska paradigmen intressant för vår studie.

Lidande är en central aspekt av nyhetsrapportering när det kommer till konfliktrapportering. Men det intressanta i min undersökning är den potentiella avsaknandet av lidande inom media till följd av den högteknologiska naturen av modern krigföring och då med fokus på drönare. Forskning tyder på en möjlighet för distansering när det kommer till drönare om man jämför dem med liknande vapensystem, men finns det något sätt som nyheter kringgår detta? För att finna svar på detta behöver vi bryta ner nyheterna och analysera hur dessa inslag förmedlar lidande.

Därför använder jag Chouliarakis (2008) teori för att etablera grunden för min analysmodell. För att analysera hur lidande representeras inom media har Chouliaraki (2008) diskuterat tre aspekter som är viktiga för representationen av lidande. Dessa tre aspekter är:

- “Multimodality”
- “Space-time”
- “Agency”

Dessa aspekter bidrar alla till att bygga upp och utforma vår bild av händelser. Chouliaraki menar också att den semiotiska aspekten av bilden skapar en så kallad “empati-regim”. Och att det är sättet som bilden är konstruerad på som bestämmer vilka semiotiska signaler den ger ifrån sig. Som ett exempel tar hon upp en gatukamera. När denna filmar en händelse så dras åskådaren in av dess “omedelbarhet”, de blir förstahands-vittnen till händelsen. Detta står i kontrast till hennes andra exempel där hon menar att bilden över Manhattan som tas långtifrån inte erbjuder åskådaren samma känsla av närhet som gatukamerorna på markplan. (Chouliaraki 2008, s 71)

Multimodalitet:

Multimodality är enligt Chouliaraki (2008) egenskaperna hos bild och ljud som låter dem återskapa lidande på tv-skärmen samt hur denna händelse blir en del av vår verklighet, “Multimodality” är på så sätt den semiotiska processen som gör att en sammanhängande sanningsregim kan bildas som gör det som sker på skärmen till tittarens verklighet och inkluderar alla semiotiska analysmodeller som “*space-time*”, “*immediacy*”, och “*hypermediacy*” som vi har diskuterat i denna uppsats. Multimodalitet och sättet det för över budskapet till åskådaren är beroende av sättet som bilden konstrueras på, sättet som språket används på etc (Chouliaraki, 2008. s.74). Multimodal analys analyserar då hur nyheten bygger upp mening, där ljud och bild samverkar för att föra budskap till tittaren. Olika former av multimodalitet existerar inom nyhetssändningar, en form av multimodalitet som används inom nyhetssändningar kallas för “*Simple multimodality*”.

“*Simple multimodality*” kännetecknas bland annat av att offret suddas ut från bilden, ofta refereras offren till olika former av statistik, x antal civila har dött exempelvis. “*Simple multimodality*” bär också med sig “*singular space-times*” vilket innebär att händelser sätts i temporära och tillfälliga kontexter. Denna form av rapportering är vanlig när det kommer till så

Mohammed Hersi

2020-01-31

kallade "adventure news", en kategori av nyheter som Chouliaraki (2008) kategoriserat som nyheter där lidande presenteras utan någon form av empati. (Chouliaraki 2008, s98-100)

Problemet med dessa former av "space-times" är att händelser tas ur kontext samt att den minimala mängden bakgrundsinformation gör att händelsen ses som en trivial och temporär sak. I drönares fall kommer det som vi tidigare har diskuterat in i bilden, nämligen att drönare i sig är en kamera som visar en verklighet. För att tittaren ska känna empati med individerna som blir utsatta för drönare så måste drönare vävas in i nyhetssändningen på ett sätt som gör att de kan relatera till offren. Då är sättet som nyheten presenteras och byggs upp viktigt för tittarens förmåga att känna empati för offren som blir påverkade av drönarattackerna. När det som i "Adventure news" saknas kontext och agens av offren, kan detta sätta potentiella hinder för kommunikationen av lidande.

Som tidigare nämnt är konstruktionen av nyheten viktig för hur vi tar emot budskap. När vi analyserar konstruktionen av nyheten är det värt att notera ifall nyheten presenteras i en studio med kameror och stora skärmar fulla med digital grafik eller om vi istället ser korrespondenter på plats som filmar området som bomben har slagit ner i, och intervjuar individerna som har blivit drabbade av attacken. Detta enligt Chouliaraki är viktigt för vilken regim av lidande som bildas samt vilken relation som tittaren kommer att ha med individerna på skärmen.(Chouliaraki 2008, s.74)

För att sätta detta i kontext så citerar Chouliaraki (2008) Derridas förklaring av mening och menar att det visuella är i sig är en semiotisk "kod" som har sin egen struktur och mening, enligt Saussures teorier om strukturalism. Saussures teorier menar att mening skapas genom samspelet mellan tecken, detta vidareutvecklas senare Derrida konstaterar att det narrativa och det visuella är helt åtskilda men ändå fundamentala för varandra när det kommer till meningsuppbyggnad (Chouliaraki 2008, s.72-73). Detta på grund av att det visuella och det narrativa har olika sätt att föra budskap på. Det narrativa är beskrivande i sättet som det för över mening på. Det narrativa bestämmer vad åskådaren tillåts veta om situationen medan det visuella innehåller själva lidandet

som symboler och tecken. Men det är det visuella som har den största auktoriteten när det kommer till porträtteringen av lidande. Att se lidandet har en större effekt på vårt samvete än att höra om det och därmed lämnar det ett större intryck på oss tittare. Derrida kallar detta för "minnespolitik" och detta innebär att det visuella gör att människor kommer ihåg en händelse, anledningen till att det kallas "minnespolitik" är för att skiftet från minimal porträttering inom media till ökad porträttering av lidandet tyder på att åskådaren förväntas att komma ihåg lidandet som presenteras på skärmen. (Chouliaraki 2008. s76)

För att, som Chouliaraki (2008) kallar det, "regimerna av empati" ska fungera krävs det att sättet som nyheten presenteras på uppfyller tre krav som Chouliaraki utlyser. "Mode of representation", hur nyheten byggs upp, "Correspondence between verbal narrative and image" och "aesthetic quality" (Chouliaraki 2008, s.74) är alla viktiga för representationen av lidandet. Dessa formar hur nyheten kommer att byggas upp och är viktiga för hur publiken reagerar på lidandet enligt Chouliaraki (2008). För detta utlyser hon ett antal möjliga riktlinjer som nyheten kan följa för att representera lidandet, bland annat ifall nyheten presenteras i en studio kombinerat med det visuella eller ifall en korrespondent är på plats. Försöker journalisterna väcka känslor inom oss med hjälp av det narrativa genom att nämna ifall en händelse är "tragisk eller beklaglig" eller väljer de att istället presentera rena fakta? (Chouliaraki 2008, s.75). Dessa faktorer bestämmer hur nyheten förmedlar budskap om lidande.

Som exempel tar Chouliaraki upp den elfte september-terrorattacken där nyheten växlade mellan olika former av narrativa metoder för att presentera lidande på. I denna nyhetssändning blandas intervjuer med åskådare och vittnen på plats med intervjuer med experter som ger sin åsikt om vem som kan ligga bakom detta. Till skillnad från "Adventure news" som hade ett simpelt multimodalt narrativ, så är denna form av nyhetsrapportering det motsatta i sin multimodalitet. Som åskådare får vi mycket mer information som ger oss fler möjligheter att känna empati med offren. Multimodaliteten som visas i elfte-september attacken har en mycket större agens och känsla av "immediacy", omedelbarhet. Elfte september-attacken är ett bra exempel på "Ecstatic

news” där lidande visas på ett komplext och multimodalt sätt. Detta tar oss då in på “Space-time” som dikterar hur avstånd och tid påverkar publikens förmåga att känna lidande.

Space-time:

“Space-time, kort beskrivet, är representationen av avstånd och tid (Chouliaraki 2008, s8) och avgör relationen mellan åskådare och offer på TV-skärmen enligt Chouliaraki (2008).

“Space-time” är ansvarigt för att diktera känslan av “immediacy”, omedelbarhet, och den moraliska relationen mellan båda parterna. Som åskådare lägger vi mer uppmärksamhet på händelser som är närmare oss moraliskt och geografiskt men också händelser som har hänt nyligen. Pessimistiska forskare har argumenterat att “Space-time” gör det omöjligt för tittare som bor i exempelvis västvärlden att relatera till händelser som sker utanför deras vardag, som svält och krig. (Chouliaraki 2008, s 86). En studie citerad av Chouliaraki (2008) av “Silverstone” (2002a:770) argumenterar att medieringen lägger sig som ett hinder för publiken.

Chouliaraki argumenterar dock att detta är fullt möjligt och fokuserar på tre aspekter när det kommer till “Space” och två aspekter när det kommer till “time” som Chouliaraki menar är viktiga för representationen av lidandet inom medialiserade nyheter. Dessa är “Visuell redigering”, Exempelvis när en kamera går från en bild av Nigeria till en EU kammare, “Kamera position” sättet som scenen är filmad på samt “lingvistisk referens” vilket är användningen av ord för att referera till platsen. När det kommer till “time” så menar Chouliaraki att det som spelar roll är “Visuell intertextualitet” vilket är kombinationen av bland annat arkiv fotografi med bilder från nutiden samt användningen av “Lingvistisks referens”, användning av ord som “Samtidigt”, “tidigare” osv, som definierar tidsspännet som något sker i. (Chouliaraki 2008, s86-87)

Space-time som teori är länkad till “multimodality” som vi tidigare har diskuterat. Vid “simple multimodality” så är tidsspännet som eventet sker i begränsat, det saknas bakgrundsinformation och den geografiska positioneringen av eventet kan visas på ett abstrakt sätt som vi inte kan relatera till, exempelvis så visar man en digital karta över ett land taget ur sin kontext, med

minimal information för tittaren som skulle sätta eventet i kontext. Detta kallar Chouliaraki (2008) för "Singular space-times". "Singular space-times" utmärker sig för att sätta event inom slutna tidsramar, där händelsen har separerats från sitt händelseförlopp (Chouliaraki, 2008. s 100)

Det går att argumentera att den viktigaste aspekten av nyheter är det visuella (Chouliaraki 2008, s76). Det visuella har den största påverkan på oss tittare, det hjälper oss att komma ihåg en händelse bättre än om det repeteras till oss verbalt. Skiftet inom journalismen enligt Chouliaraki, där fokuset läggs på det visuella är enligt Chouliaraki ett försök till att få oss mer engagerade i det som händer, att få oss att återuppleva missödet som offren känner. (Chouliaraki 2008, s76). Dock så räcker det inte bara med att porträttera offren, utan offren behövs ge agens, de behöver humaniseras och ges en förmåga att ändra på sin tillvaro till en viss gräns, men denna gräns får inte överskrida tröskeln där offren inte behöver tittarens hjälp.

Agency:

"Agency" eller "agens" som det heter på svenska hänvisar till handling som sker kring den lidandes situation (Chouliaraki 2008, s8), vare sig det är en räddningsaktion eller en talesman som lovar aktion. När det inte finns några "välbringare" på plats så kallas detta för en "Void of agency" (Chouliaraki 2008, s 10). Agens skapas genom samspelet mellan "immediacy" och "hypermediacy", genom "immediacy" erbjuds åskådaren att bli en del av samma verklighet som den lidande, och därmed känna en relation till offret och på så sätt känna medlidande (Chouliaraki 2008, s 44). Immediacy fokuserar mer på att tala till publikens känslor och där publikken bjuds in till att visa medkänsla och en känsla att ta aktion för att minska dessa människors lidande. Lidandet presenteras inte som en scen utan som en verklighet i sig där fokus ligger på medkänsla och empati (Chouliaraki, 2008. s 42). Som tidigare nämnt är en viktig faktor för att mediumet som lidandet passerar igenom suddas ut för åskådaren.

Hypermediacy refererar som tidigare nämnt istället till hur teknologi som medium förmedlar lidande. När det kommer till "Agency" så rör "hypermediacy" snarare sättet som scenen har

konstruerats på och vilka medietekniker som används, som exempelvis kameravinklar (Chouliaraki 2008, s 42). Relationen mellan dessa två bestämmer hur närvarande offrens agens tillåts vara när det kommer till att påverka tittaren. Men för att tittaren ska kunna relatera till offren på tv-skärmen så måste offren humaniseras och konstrueras till att vara "lika" åskådaren. Sker inte detta så finns det en stor chans att tittaren kopplar bort sig från situationen som utspelar sig på tv-skärmen. För att tittarna ska engagera sig i protest mot det som sker på tv-skärmen så måste offren humaniseras. Och för att detta ska ske så måste offren ges en röst. Chouliaraki (2008) argumenterar att humaniseringen är baserad i ett offers förmåga att kunna agera. Och detta på två sätt, antingen verbalt eller visuellt. Visuellt distansering sker då offren presenteras, som exempelvis Chouliaraki (2008) tar upp med "svältande barn" eller migrantströmmar som desperat håller fast i båtar, bidrar detta till att porträttera offren som "de andra" och på så sätt skapar detta en form av distansering i sig. (Chouliaraki 2008, s88)

Distansering, Kameran och den teknologiska paradigmen:

För att förstå hur en åskådare kan distanseras från lidande som denne ser på TV-skärmen, måste vi först förstå hur lidandet begränsas av teknologin. medieteoretiker har historiskt haft två synsätt på medias förmåga att föra publik och deltagare närmare. Ett pessimistisk synsätt, där det argumenteras att mediering ökar distansering mellan offer och åskådare och ett optimistiskt synsätt som argumenterar för det motsatta. Robbins menar då att television ger en illusion av närhet men egentligen bidrar till distansering (Chouliaraki, 2008, s 24) . Chouliaraki (2008) menar att det finns två pessimistiska synsätt angående televisions förmåga att skapa empati. Det första heter "*the intervention of Technology*" och menar att teknologin minskar hur autentisk en scen av lidande är i egenskap av av medieringen. Det andra synsättet menar att åskådarens egna miljö har en större faktor i hur denne tar emot och reagerar på lidande. När åskådaren får in bilder av lidande i sitt egna trygga vardagsrum så skapar detta en distansering som inte skulle skapas ifall lidandet skedde direkt framför tittarens ögon och med det menar det pessimistiska synsättet att lidandet blir artificiellt (Chouliaraki 2008, s 24-25).

Det optimistiska synsättet däremot argumenterar att televisionens "*immediacy*" för människor närmare varandra och tar grund i sociologin. Durkheim och Mertons menar främst att tittandet av massmedia skapar ett kollektivt medvetande om händelser och så sätt skapar en "demokrati av ansvar" (Chouliaraki 2008, s.31) där ett kollektivt medvetande skapar större känsla av ett måste för aktion. Televisionen har då förmågan att skapa ett imaginärt "oss" som samlar alla tittare i ett fält. Denna teori knyter också an till Marshall McLuhans teori om den globala "byn" som han kallar det. Televisionen skapar också en känsla av att publiken har något gemensamt med offren och att de inte tittar på ett spektakel som sker på en skärm. Denna förmåga attribueras till televisionens egna förmåga att få alla att titta på en och samma sak vilket skapar en kollektiv känsla av ansvar mellan åskådare.

Det andra sättet som optimisterna påstår att television bidrar till en ökad medvetande samt aktion mot lidande är det som Chouliaraki har döpt om till "the democratization of responsibility" och hon frågar sig själv hur den medierade upplevelsen av lidandet översätts till handling inom den politiska och offentliga verkligheten (Chouliaraki 2008, s.28). Teknologi har förmågan att föra människor närmare händelser som sker runt om i världen, som om en vore på plats. Men det finns en paradox där teknologi i kraft av sin mediering distanserar deltagarna och gör om det riktiga till ett fiktivt spektakel. Det faktum att vi tittar på det som sker genom en tv-skärm påminner oss om att det inte händer framför våra ögon. Verkligheten görs om till "fiktion" och tittaren kan inte sympatisera med offren på samma sätt som denna skulle om han eller hon var där. Television försöker presentera händelsen som att mediet inte är där, det vill säga att den försöker synliggöra sin egen mediering eller vara objektiv. Samtidigt använder sig television av remediering, det vill säga andra medieformer för att visa lidande på ett tydligt sätt. (Chouliaraki 2008, s.38)

TV använder sig som sagt av andra medieformer som bland annat bild, datorgrafik, kartor osv för att formulera sitt budskap, men tittare är inte avsedda att vara medveten om tv:ns roll inom detta utan mediering ska "suddas ut" för att få dig inblandad i det som sker på skärmen.

Teknologin sätter helt enkelt villkoren för bemötandet mellan publiken och händelsen (Chouliaraki 2008, s.39).

5. Metod och Material:

5.1 Metoddiskussion: Den Kritiska Diskursanalysen.

Eftersom jag behandlar hur mening bildas och överförs i bild och text använder jag mig av den kritiska diskursanalysen etablerat av Fairclough, Van Dijk och Hall i sammanhang med Chouliarakis teorier om lidande. Kritisk diskursanalys, utöver att analysera mening, hävdar att diskurs inte bara är kommunikation utan också sociokulturell praktik, det vill säga att i språket gömmer sig samhället och alla dess orättvisor (Ekström & Johansson 2019, s.228-229). För att kunna utföra en kritisk diskursanalys måste samhällliga faktorer tas med i räkningen.

Fairclough har etablerat en modell där analysen av diskurs delas upp i tre delar. Text (vilket är meningsskapande genom språk), Diskursiv praktik (hur diskurs produceras och konsumeras) samt sociokulturell praktik (det omgivande samhället) (Ekström & Johansson 2019, s.234). Mitt fokus ligger lika mycket på det narrativa (sekvenser, bilder, uppbyggnad av inslaget) som det semiotiska (betydelsen av tecken) och därmed anser jag att både kritisk diskursanalys samt multimodal kritisk diskursanalys är passande för denna uppsats.

5.2 Multimodal analys av audiovisuell kommunikation:

Den multimodala kritiska diskursanalysen är en form av kritisk diskursanalys där syftet är att förstå hur mening förs över ljud och bild i en samhälllig kontext. Denna form av kritik är intressant ur ett ideologiskt perspektiv då ideologi inom medie och kommunikationsvetenskap innebär att ett maktintresse framträder som neutral och okontroversiell och därmed bär med sig risken att åskådaren blir en budbärare för budskapet ifall åskådaren anammar det okritiskt (Ekström och Johansson 2019, s.229). Syftet med multimodal kritisk diskursanalys är därmed att synliggöra det som inte är uppenbart vid första anblick och därmed synliggöra det som annars tas för givet av åskådaren, vilket är det som är syftet med denna uppsats (Ekström & Johansson 2019, s.259).

5.3 Metod:

För denna uppsats har jag valt att analysera tre videoklipp från CNN om drönerattacker. Jag har valt dessa tre inslag för att de behandlar lidande och det faktum att i alla attacker har civila omkommit vilket påkallar representation av lidandet. Med hjälp av Chouliarakis (2008) analysmodeller har jag försökt skapa en egen analysmodell med fokus på "*hypermediacy*," "*Immediacy*," "*agency*" och "*space-time*". Varje inslag har brytas ner och analyserats genom dessa modeller. För att analysera texterna använder jag mig av en semiotisk tolkning av texterna där klippens analyseras i enlighet med det som uppsatsen tidigare har etablerat. Det som analyseras är främst det visuella och hur nyheten i sig är uppbyggd samt hur lidandet presenteras inom inslagen.

Semiotik analyserar hur bild använder sig av tecken och symboler för att förmedla information. Eftersom vi behandlar hur dessa nyhetsinslag förmedlar Det vi kommer fram till i denna uppsats är inte nödvändigtvis skrivet i sten utan är öppet för tolkning. Eftersom vi behandlar konnotativ mening så är en semiotisk analys den bästa metoden för att analysera dessa videoklipp så att vi kan bryta ner och etablera vilken roll drönarna har inom reportaget samt om detta kan ha en effekt på vår uppfattning av det som visas i reportaget. Anledningen till att dessa 3 videoklipp valdes ut är för att alla tre inslagen sätter fokus just på lidande.

Eftersom vi undersöker ifall det finns en avsaknad av lidande i sättet som nyheter kring drönerattacker presenteras har jag valt ut dessa tre inslag som försöker att förmedla lidande så mycket de kan. Det intressanta kommer nu att vara att undersöka ifall dessa inslag lyckas med att representera lidande, eller om det finns en avsaknad av lidande i dessa reportage.

Jag har valt att analysera inslag från CNN eftersom CNNs har en omfattande bakgrund inom reportage från krigszoner. Det första inslaget är ett videoklipp som presenteras på CNN:s officiella Youtube kanal med titeln "U.S. sorry for missed drone strike in Afghanistan"¹. Dessa inslag har jag analyserat ur ett semiotisk perspektiv och nedan kommer jag att bryta ner

---

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=tKhsyrdIDpw> (2013-11-29)

videoklippen och analysera hur de framför mening till tittaren när det kommer till att representera lidande. Videon behandlar ett unikt fall där den amerikanska regeringen ursäktar ett anfall som hade lett till att ett ungt barn hade dödats i en av deras drönarattacker. Jag valde denna video för att det är ett tydligt fall av civila döda i USAs långa kampanj i Afghanistan.

Den andra videon, “US drone strikes fuel Pakistani protests”² behandlar protester kring ett misslyckat flyganfall från en drönare som har dödat nyckelperson på en islamisk skola i Pakistan. fallet ledde till stora protester mot amerikanska drönarattacker i Pakistan. Det intressanta med denna video är att det visar klara tecken på lidande. Den tredje videon som analyseras är heter: “Hostages killed tragic, drone strike 'not a mistake’”³. Denna video behandlar ett fall där amerikansk gisslan har dödats av misstag när en amerikansk drönarattack genomfördes. Precis som dem andra så siktar detta inslag på att representera lidande. Det är tydligt att något har gått snett och nyheten är avsedd att förmedla en tragedi. Denna video är intressant för att offren är amerikanska och som vi tidigare har etablerat i uppsatsen påverkas vi mer av händelser som är kulturellt och geografiskt närmare vardag. Det är också intressant att se om det finns en skillnad i hur nyheten är uppbyggd när det kommer till detta fall. För att kunna analysera dessa inslag kommer de att delas upp i olika segment där varje videoklipp analyseras med hjälp av teorin som har etablerats i denna uppsats. Den semiotiska analysen fokuserar på hur nyheten är uppbyggd, hur och i vilken kontext offren presenteras och rollen som drönaren har inom inslaget.

I analysen kommer videoklippen att brytas ner enligt “*space-time*”, “*hypermediacy* och *immediacy*” “*multimodality*” och “*agency*”. Det jag letat efter är främst struktureringen av nyheten, om det finns en tydlig agens inom reportaget samt rollen som drönaren har som både medium och vapen.

Mina operativa frågor har varit:

---

² <https://edition.cnn.com/videos/world/2011/10/17/sayah-pakistan-us-drones.cnn>

³ <https://edition.cnn.com/videos/tv/2015/04/23/lead-intv-cruickshank-mudd-al-qaeda-hostages-killed-drone-strike.cnn>

- Hur drönaren används inom reportaget, vilken roll det har inom reportaget, vapen? Verktyg eller som supplement till det narrativa inom reportaget?
- Användningen av narrativa redskap som “Hypermediacy, immediacy, tidrum (Space-time) och multimodalitet för att presentera lidande för publiken genom reportaget.
- Finns det en avsaknad av lidande inom reportaget? Bjuds publiken in till att sympatisera med offren på tv-skärmen eller distanseras de genom att offren presenteras på ett sätt som gör det svårt för publiken att relatera till de?
- Hur påverkar drönaren som teknologi i sig själva reportaget?

5.4 Urval av material.

Urvalet av material har utgått ifrån att jag har valt tre videoklipp utifrån villkoret att inslaget ska ha en viss grad av substans samt att inslaget har som avsikt att förmedla någon form av lidande. Eftersom vi behandlar inslagen efter den kritiska diskursanalysens modell har jag därmed valt inslagen på villkoret att ett antal offer medverkar i inslagen, och inte en enskild person, för att kunna säkerställa att inslagen har någon form av större betydelse för åskådaren. Jag har också försökt få med ett inslag där västerländska offer medverkar för att se ifall det finns någon form av skillnad i hur dessa offer behandlas gentemot icke-västerländska offer. Kritik som urvalet kan möta är främst det låga antalet då tre videoklipp kan anses inte vara nog för att dra en slutsats som kan appliceras till alla nyhetsinslag.

6. Analys & Diskussion:

Video 1.

6.1.1 Hypermediacy och immediacy.

Den första videon som heter “U.S. sorry for missed drone strike in Afghanistan” (2013) öppnar upp med en berättarröst som berättar för tittaren att ett barn och två kvinnor har dött. Visuellt så ser vi ett videoklipp av en drönare som är på väg att landa. Direkt så möts vi av en hypermedierad bild av händelsen. Bilden är omringad av grafik med kanalens logotyp och textremsor som flyger förbi fulla med information om händelser som är helt orelaterade till händelsen i sig.

Videoklipppet öppnar direkt med en drönare som förbereder sig för att landa efter ett uppdrag.

Mohammed Hersi

2020-01-31

Drönaren är i kontrast mot en klarblå himmel. Värt att notera är att videon som visas för oss i början är arkivfoto. Arkivfoto är del av den hypermedialiserade nyhetssändningen som är typisk nu för tiden i massmedia, som tidigare nämnt inom Chouliarakis teori om “visuell intertextualitet” (Chouliaraki 2008, s.86-87). Arkivfoto är en form av remediering som har blivit vanlig inom modern nyhetsrapportering och som har som syfte att agera som ett informativt redskap.

Fem sekunder in i reportaget möts tittaren av en digitaliserad karta av Afghanistan. Kartan är blank förutom en textremsa som är satt mitt i landmassa som indikerar att denna geometriska form representerar nationen “Afghanistan”. Sju sekunder in i videoklippet ser vi en digital pil peka mitt i ingestans, denna pil indikerar var Helmandprovinsen är lokaliserad. Mappen är topografisk och ommarkerad och detta är inte ovanligt för såna reportage, enligt Riopelle (Riopelle, 2013. s 161).

Åtta sekunder in erbjuds tittaren ett kort videoklipp som har filmats från en drönare. Videoklippet har ett grått filter över sig som resultat av drönarens kamera. Den låga kvalitén blandad med fågelperspektivet ger oss en artificiell bild som inte gör sig en del av åskådarens verklighet, därmed saknas “immediacy”. Offren filmas från fågelperspektiv och har inga identifierade egenskaper som skulle få oss att tro att dessa är milismän eller civila. Här ser vi dock ett tydligt tecken på agens då man kan se att individerna på kameran snabbt håller på med att antingen gräva upp eller gräva ner något. Andén-Papadopoulos (2000) skrev i sin studie, om hur vi som åskådare påverkas av den vinkel som presenteras för oss, då hon argumenterade att piloter som släpper ner bomber distanseras själva från slagfältet när de flyger högt upp i luften.

Fjorton sekunder respektive trettiofyra sekunder in så visar reportaget två enskilda intervjuer, den första med den afghanske presidenten. som är synbart mycket arg samt en intervju med en amerikansk representant. Här väddar den afghanske presidenten till den amerikanska regeringen att ta steg för att minimera civila offer om de vill att han undertecknar ett säkerhetsavtal med den amerikanska regeringen.

Femtio sekunder in visas hektiskt slagfält där en kamera följer Amerikanska trupper som är i strid med talibansk milis. Som vi tidigare har diskuterat innebär "*immediacy*" utsudning av medium. I detta fall så sätts vi i inte i offrens skor utan dem amerikanska styrkornas, kameran är placerad på ett sådan sätt att det känns som att tittaren är där och springer sida vid sida med trupperna. Berättarrösten, ett redskap som är där för att informera tittarna om det som sker på tv-skärmen, övertygar oss om att detta är den enda lösningen på konflikten och att den afghanske presidenten gör bäst i att skriva på avtalet som skulle tillåta amerikanska styrkor att stanna kvar i Afghanistan ytterligare en längre period för att stabilisera landet.

6.1.2 Agency:

Tjugotvå sekunder in så visas en bakgrund som består av Afghanistans flagga. Bilden kopplas tillsammans med ett citat till den Afghanske presidenten som är visuellt upprörd. Detta är en form av remediering där datorgrafik kombineras med fotografi, vilket är (som vi tidigare har diskuterat) vanligt för medialiserade nyhetssändningar. Remediering fungerar som ett verktyg för informering i detta fall. Remediering bidrar också till en ökad agens, i detta fall för det afghanska folkrepresentanterna. Den arga presidenten representerar det afghanska folket och citatet lyder att USA måste stoppa sin aggression mot det afghanska folket, dock så är det värt att nämna att trots att landets ledare talar, så har Afghanistan ingen förmåga att stoppa dessa attacker. Som vi tidigare har diskuterat så har massmedier en tendens att visa agens på ett sätt där offren kan agera, men deras agerande inte är tillräckligt för att ändra på deras närvaro. I detta fall kan den Afghanska presidenten kritisera USA, men han kan inte agera på ett sätt som får det amerikanska flygvapnet att ta steg för att minimera civila offer utan detta kan förutsättas i teorin ligga helt i händerna hos den amerikanska makten.

Trettiofyra sekunder in introduceras vi då till det kallas "the benefactor" eller "välgöraren", som det kallas på svenska, i detta fall vilket är den amerikanska representanten som sitter i ett likadant rum för att svara på frågor som ställs av en intervjuare som tittaren varken hör eller ser. Anledningen till att han är "välbringaren" som det kallas är för att han agerar som en

representant för den amerikanska regeringen, därmed har han en viss makt att ändra på dessa individers tillvaro, och därmed tar han rollen som välgöraren i detta inslag. Då kommer vi in på hur reportaget presenterar dessa två kontraster, nämligen multimodalitet.

6.1.3 Multimodality:

Videoklipppet har element från det som Chouliaraki (2008) beskriver som “Deskriptiva reportage” (Chouliaraki 2008, s.99) och följer den “simpla multimodala narrativet”. I detta videoklipp får vi ingen visuell bild av de lidande, utan det enda vi får reda på är antalet offer, deras kön samt så vilken roll varje deltagare har i konflikten (Amerikansk drönare, Talibanledare osv). Detta är enligt Chouliaraki vanligt för “Adventure news”, klassificeringen av nyhetskategorier. Problematiken med dessa former av reportage är att de bara berättar “vem, var och hur” men tittaren får aldrig veta “varför”. I detta fall blir det svårt för tittaren att känna empati för offren för det blir svårt för dem att placera händelsen i kontext samt aldrig synliggörs offret. Offret suddas helt enkelt ut.

Multimodalitet, som tidigare nämnt, rör relationen mellan språk och bild för att etablera och överföra representationen av lidande till oss tittare. Det fall av multimodalitet som vi ser i detta reportage kan sägas vara ett simpelt multimodalt perspektiv. Simpla multimodala reportage är korta i längd och fulla av fakta men saknar komplexitet och kontext samt att dessa former av reportage suddar ut offren från bilden. Detta är tydligt genom hela detta reportage då vi inte får se varken offer eller området som bomben slog ner i. Simpla multimodala narrativ är också välkända för att ha nyhetsankare som levererar reportaget. En minut och fyrtio sekunder in erbjuds vi ett nyhetsankare vilket stärker denna tolkning. Redan sex sekunder in så får vi se något som är mycket vanligt för reportage som använder sig av simpla multimodala narrativ och det är användningen av kartor. I detta fall är kartan en blank massa som vagt representerar ett land med bara en textremsa som indikerar att detta faktiskt är Afghanistan. Detta liknar det Chouliaraki (2008) menar bidrar till en minskad förmåga att känna empati för offren då deras del av världen inte representeras som något som man relaterar till utan som ett abstrakt mönster (Chouliaraki 2008, s.100). Detta är inte möjligt om vi inte presenteras med en bild som gör att vi

kan visualisera ett område som Afghanistan. Användningen av sådana kartor är då problematiska när det kommer till att skapa närhet till offren.

Samtidigt är representationerna av drönaren värda att notera. Redan en sekund in synliggörs drönaren för oss när den landar med hjälp av arkivfoto och tio sekunder in får vi se verkligheten från drönarens vy. Båda sätten som drönaren presenteras på skapar avstånd om vi utgår från det vi har tidigare etablerat i studien. Båda videoklippen är av relativ låg kvalitet, videon där drönaren landar är suddig och drönaren är mörk emot himlen, och den gråa bilden som vi ser från drönarens kamera är av så låg kvalitet att det inte går att se något som markerar figurerna på skärmen som kännande människor förutom deras humanoida form. Sättet som drönaren cirkulerar över sitt offer påminner om en rovfågel och den visuella kvaliteten gör bilden till något överkligt likt ett videospel, detta konstateras också i Olsons (2013) studie om drönare där han konstaterar att drönare på många sätt liknar mer och mer likt ett videospel än verklighet (Olson 2013, s.2) och detta är då från pilotens perspektiv, och det är pilotens perspektiv som vi blir presenterade med i detta reportage. Därmed kan man argumentera att drönaren av sin natur skapar distansering, avstånd mellan åskådare och offer, precis som den distanserar sin operatör. Då är det värt att undersöka ifall tv-publiken förs närmare offren på något annat sätt? Detta tar oss in på "Space-time".

6.1.4 Space-time:

Som tidigare nämnt ligger inget fokus på offren visuellt, det nämns att civila har dött men vi får inte se några döda civila eller konsekvensen av drönarattacken. Istället blir vi presenterade med en intervju med den Afghanske presidenten som är upprörd över drönarattacken och de civila döda samt därefter en intervju med en amerikansk representant som ger sin syn på händelsen. Att offren inte får sin talan är tydligt i denna video. Denna tendens har kritiserats av medieforskare där det argumenteras att utsuddningen av offren ökar distanseringen mellan åskådare och då offer. Som vi tidigare har etablerat så har vi som åskådare lättare att känna medlidande för offer som vi ser genom tv-skärmen om offren humaniseras, och detta kan inte göras ifall vi inte får se eller höra offren utan bara höra om dem. Att man suddar ut offren är vanligt inom nyheter som

följer stilen som Chouliaraki (2008) beskriver som “adventure news”. Vad personen ser är minst lika viktigt som hur nyheten presenteras och ofta, precis som i denna video, så får vi som tittare bara se ett kort videoklipp av drönarklippen. Denna hyper-medialiserade och artificiella bild skapar en distansering hos tittare som är en vanlig paradox av teknologisk utveckling. Även detta påminner om Andén-Papadopolous (2000), hon menade att tittaren blir lika distanserad från lidandet som piloten själv blir, då vi inte ser vilken effekt dessa vapen har på marknivå.

En annan aspekt av denna form av “*space-time*”, det vill säga den visuella behandlingen av tid och rum, är att nyheten placeras inom ett sorts vakuum där det är svårt att finna kontext då lite bakgrundsfakta nämns. I början av videon får vi veta att en drönare har missat sitt mål och tagit civila liv, men att den andra träffen dödade en Talibanledare. Men den som inte är insatt i konflikten vet inte exakt vad detta handlar om, om det är en ny offensiv, om säkerhetsläget har ändrats etc. Denna form av modalitet får händelsen att se ut som en engångsföreteelse. Något som inte är viktigt och som inte har någon påverkan utanför denna instans. Detta kan ha att göra med drönarens natur och sättet som det opererar på. Drönare är oftast i luften dygnet runt och utför flera uppdrag under sin livstid. Så det kan vara svårt att få med all bakgrundsfakta och sätta varje träff i kontext. Joshua Olson (2013) kritiserade i sin studie drönare och metoden som de dödar med och där argumenterar han att enkelheten och precisionen som en drönare tar ut ett mål med leder till att åskådaren blir avtrubbad till lidandet. Den kliniska aspekten av drönarattacken ger inte individen någon möjlighet att känna sympati med offren av drönarattacken, med det som är intressant också är den teknologiska paradigmen av drönarattacken, där den virtuella bilden skapar en distansering mellan åskådare och offer. Detta skapas på grund av drönarkameran i sig, som inte är kapabel till att visa åskådaren en realistisk bild av verkligheten, utan vi ser en virtuell värld som har lite i gemenskap med vår egen verklighet, en gråaktig film som liknar mer ett videospel än verklighet där människor dör.

Sammanfattningsvis kan vi, om vi utgår från de teorier vi har analyserat tidigare, dra slutsatsen att detta inslag har en klar avsaknad av lidande, vilket gör det svårt för tittaren att relatera till offren. Inslaget är mer fokuserat på att informera åskådaren snarare än att få dem att känna för

offren, vilket är en typisk aspekt av “adventure news”-liknande inslag. Denna video står i klar kontrast till vår nästa video.

6.2 Video 2:

6.2.1 Hypermediacy och immediacy:

I denna video benämnd “Hostages killed tragic, drone strike 'not a mistake” (2015) blir vi presenterade med en mycket mer personlig bild i kontrast till den tidigare videon, Videon öppnar upp direkt med ett nyhetsankare som sitter i en studio och informerar oss om att en drönare har dödat två Amerikaner. Offren nämns direkt precis som i den första videon men här får vi se bilder av dem avlidna offren. Drönaren får vi inte se förrän 50 sekunder in. I bilden som visas är drönare redan i luften. Drönaren flyger högt i luften och kameran följer den från sidan, marken som drönaren flyger ser visuellt öde ut och det finns inga tecken på mänsklig aktivitet i närheten, detta är mycket likt det som var tidigare nämnt i Andén-Papadopolous (2000) beskrivning av bombplanen som flög högt över marken i sin artikel om Vietnamkriget. Vidare så används drönare i detta fall för att implementera det som nyhetsankaren informerar tittaren om. Vi ser drönaren från många olika håll, exempelvis 1 minut in i videon så talar ankaret om hur nödvändiga drönare är och här ser vi drönare samtidigt lyfta från flygbanan. Ankaret nämner vidare att byggnaderna som Al Qaeda-krigarna agerar i är så svåra att komma åt att det är nästan omöjligt för trupper att nå dem. I detta fall synliggörs drönaren som det verktyg det är och används för att rättfärdiga sitt användande.

Drönare presenteras också i en mycket mindre hotfull bild än i det andra reportaget, för tittaren det vill säga. I detta fall är drönaren under kameran, snarare än över det. Vilket inte är lika hotfullt som det tidigare reportaget där drönaren alltid befann sig ovanför kameran. Detta är intressant då vi kan koppla det till Andén-Papadopolous studie om hur trupper representeras för oss beroende på situation och speciellt hur dem håller i vapnen. Där noterade hon att vi som tittaren tenderar att se bilden som hotfull om kanonerna pekade mot kameran än om de pekade ifrån oss. Och detta är fallet även i dessa reportage om vi sätter dem i kontext. I detta reportage ursäktas användningen av drönare och därmed presenteras de som ett redskap medan i det andra

reportaget så bemöts vi med det faktum att civila har dödats i dessa attacker och då presenteras drönarna på ett annorlunda sätt. De presenteras som vapen, vilket kan vara ett försök att påvisa deras användbarhet men kan anses som en hotfull bild om vi utgår från det som Andén Papadopolous skrev om angående kamerans förmåga att överföra mening med hjälp av symbolism. Precis som den föregående videon så är denna hypermedialiserad den med. Både datorgrafik och arkivfoto används för att informera oss om händelsen. Men i detta fall är det mer fokus på offren. Sex sekunder in så presenteras vi med två bilder av offren som dog i attackerna. De är två amerikanska medelålders män och bilderna visar dem i vardagliga situationer. Här förs tittarna mycket närmare offren i kontrast till den andra videon där vi inte får se offren överhuvudtaget.

Denna video har också element av det som vi diskuterade angående remediering. Nyheten använder sig av arkivfoto och videosamtal för att informera tittaren om det som pågår, nyhetsankaren talar med två "experter" på kamera, hans bild är i mitten och de två experterna är till sidorna om hans bild. Detta påminner om samtal över internet där individer sitter i grupper och videochattar och detta är också flitigt använt i moderna nyheter. Hypermedialisering av denna form erbjuder dock tittarna med värdefull information då vi får åsikter och insyn från experter, men dock förflyttas fokus från de riktiga offren och gör om det hela till ett spektakel där icke närvarande experter sitter och grubblar över lösningar istället för offren i sig.

Användningen av "experter" är vanligt när det kommer till dessa reportage. Experternas roll är tydliga, dem är där för att hitta en lösning, mer om detta i agens avsnittet. I detta fall kan vi, 30 sekunder in i videon, se tre experter som informerar oss om händelsen. Experterna presenteras i deras egna rutor, de må sitta i samma studio men de presenteras inte på ett sådant sätt. Utan experternas egna videorutor står om sidorna av nyhetsankarens egna ruta, som är centrerad mitt i bilden. Detta är informativt och bidrar mycket till objektiviteten och informationsrikedomen som omringar reportaget. 47 sekunder presenteras vi igen med de två bilderna av offren som blev träffade av drönaren. Denna fokus är något som saknades när det kom till offren i förra videon. I detta fall är vi mycket närmare offren både visuellt och emotionellt.

Nyheten i sig är mycket närmare offren än den tidigare videon, med ansträngning på att benämna de avlidnas nationalitet. När det kommer till "hypermediacy" och immediacy kan vi säga att detta inslag är mer hyper-medialiserat än det förra och detta används flitigt för att föra oss så nära offren känslomässigt som möjligt. Det används mycket datorgrafik och olika medier för att vi ska få en så klar bild av händelsen som möjligt. I detta fall presenteras vi med offren både visuellt och narrativt och de humaniseras för oss. Bilderna som presenteras för oss har offren båda tittandes in i kameran vilket ger illusionen av att de tittar rakt in i våra ögon. Bilderna är av vardaglig natur och männen presenteras som att dem kunde vara vem som helst av oss. Motsatsen gäller dock för Al Qaida-krigarna. Samspelet mellan "immediacy" (familjebilderna) och "hypermediacy" (grafiken, videosamtalen etc) gör att vi förs mycket närmare individerna i detta inslag.

6.2.2 Agency:

Det som saknas i båda de första reportagen är agens när det kommer till offren. Visserligen är offren döda men det läggs inte mycket fokus på offrens roll eller förmåga, dock så talas det mycket om förmågan som drönaren har att utföra attacker. Denna "void of agency", avsaknad av agens det vill säga, är vanligt inom reportage som omfattar denna tidslängd. Detta på grund av det enkla multimodala presentationen samt en avsaknad av någon som ansvaret faller på, varken välgörare eller offer presenteras på ett sätt som visar att vi kan göra åt något åt situationen. Denna form av multimodalitet gör därmed så att det blir omöjligt att etablera ett förhållande med offren. Dock så har offren humaniserats och ges ett ansikte till viss grad som vi kan relatera till och går därmed emot det som är karakteristiskt för exempelvis "adventure news". I detta fall så suddas inte offren ut, utan vi får en klar bild av dem och vet att det handlar om två människor, som presenteras som vardagliga västerländska män och inte bara om ett antal individer som nämns i farten. Som Chouliaraki tidigare nämnt så innebär detta att vi som åskådare får något gemensamt med offren. Vi bjuds in till att sympatisera med dem till skillnad från Al-Qaeda-krigarna som representeras på ett helt annat och främmande sätt gentemot de västerländska männen.

Trots att offren är västerländska så ligger mycket av fokus även på två dödade Al-Qaeda-krigare. Nyheten klipper många gånger tillbaka till dessa två mäns bilder samt till propagandaklipp där dessa två män förekommer. Vi hör dock inte vad männen säger i videon utan det är bara det visuella som verkar vara det viktiga, den skäggiga mannen med automatgeväret bredvid sig behöver inte pekas ut som fienden eller förklara sig själv, utan hans utseende och sättet han presenteras på är tillräcklig, precis som Anden Papadopolous skrev om sättet som Nordvietnamesiska styrkor porträtterades, som stela maskiner med vapen som pekar mot kameran, så finns det vissa attribut som används inom nyhetssändningen för att peka ut fienden, och detta kan vara användning av bilder från polisarkiv samt fiendens egna propaganda klipp.

Precis som den andra videon så använder sig också denna video av arkivfotografi, och i detta fall får vi se en drönare som flyger över en öken 51 sekunder in i videon. Arkivfotot är där för att berätta för oss tittare om att det faktiskt handlar om en drönarattack. Arkivfotografi är som tidigare nämnt viktigt för att göra nyheten mer överskådlig. Användningen av språket är deskriptiv och följer det visuella nära, när Al Qaeda-krigare nämns så visas det bilder på Al-Qaeda-krigare, exempelvis 13 sekunder in, och när drönare nämns så visas det bilder på drönare. Vilket är typiskt för nyheter som följer den multimodala narrativa modellen. Men som Chouliaraki nämner i sin analysmodell angående "adventure news" så är en av huvudaspekterna av adventure news "objektivitet" vilket menas med att nyheten försöker ställa sig så neutralt i ämnet så möjligt genom att ställa sig i avstånd till känslor och personliga åsikter (Chouliaraki 2008, s.106) och detta kan vara problematiskt då nyheten behandlar lidande hos människor.

6.2.3 Multimodality:

Precis som den andra videon så använder sig denna video av ett simpelt multimodalt narrativ där vi erbjuds snabba, korta fakta, snabba sekvenser som är fulla med information. Därtill sätts händelsen inom ett temporärt "tidrum" eller "*space-time*". Detta innebär att detta reportage till viss del också saknar komplexitet. Det intressanta dock är att drönarens användbarhet förklaras i detta reportage, där experterna konstaterar att drönaren är outhärlig för operationer som kräver precision som inte kan utföras av vanliga styrkor. Denna form av rättfärdigande av

drönanvändning gör att tittaren inte ser det som ett stort problem utan en sidoeffekt av drönanvändningen när civila dör, och att det tydligen inte går att helt undvika civila offer. Drönare har därmed reducerats från ett vapen till ett användbart redskap, och offret har suddats ut i reportaget kort efter att vi har blivit introducerade till dem.

Multimodality som analysmodell fokuserar mycket på det visuella och hur detta korresponderar med det som sägs inom reportaget. I detta reportage agerar det visuella som ett verktyg för att tydliggöra det som reportern säger och hjälpa oss att visualisera snarare än att sympatisera med offren. 1 minut och 5 sekunder in så ser vi en drönare precis när experten som är inbjuden till studion som talar om drönare nämner drönare. Drönaren presenteras på ett väldigt neutralt sätt. Vi ser den lyfta och sen ser vi den flyga med en blå himmel i bakgrunden. Detta gör det svårt för tittaren att skapa en åsikt kring drönaren. Om vi istället hade sett drönaren angripa mål eller bilder på förstörelsen som den kan utföra kan vi ha haft en annan uppfattning om drönaren som inte bara ett redskap men ett verkligt vapen.

6.2.4 Space-Time:

När det kommer till tid-rum och närhet till offren så presenteras detta reportage som sagt på ett lite annorlunda sätt jämfört med det förra reportaget. Space-time handlar om hur media etablerar immediacy för att få oss inblandade i det som sker inom reportaget och göra det till vår verklighet, vilket i sin tur betyder att nyheten etablerar vår relation mellan den verklighet som presenteras för oss och vår egna verklighet. Sexsekunder in presenteras vi som tidigare nämnt, för två bilder av amerikanska offer som har dött i en misslyckad drönanattack. Men som tidigare nämnt är det intressanta i denna studie drönarens roll inom sändningen. I detta reportage rapporteras eventet som att det har skett i dåtid, vilket minskar möjligheten för aktion, samtidigt presenteras drönare som att den utför uppdrag just nu. Detta skapar ett tidrum, där trots att offren omkom i attacken, så kan man göra något åt saken även efter detta faktum. Men i detta reportage ligger fokuset dock på drönarens användbarhet och hur outhärligt det är som redskap.

6.3 Video 3.

I denna video har vi ett tydligt fall av lidande som presenteras för oss åskådare. Denna video heter "U.S. drone strikes fuel Pakistani protests"⁴ (2011) och behandlar en drönerattack som hade dödat en nyckelperson i en Islamisk skola, som av USA hade utpekats som en Al Qaeda medlem. I denna video ser vi 10 sekunder in en upprörd massa av folk som bär på en död persons kropp. Det intressanta med denna video är det faktum att videon öppnar direkt upp med att presentera offren för oss och är det första videon av våra tre där vi får videofotografi från markplanet.

6.3.1 Hypermediacy och Immediacy,

Om vi analyserar hur detta inslag är uppbyggt kan vi bryta ner den och undersöka ifall den förmedlar lidande på ett sätt som för oss närmare offren genom att analysera hur den använder sig av "hypermediacy", "immediacy" och "spacetime" för att förmedla lidande. Vi tittar på hur nyheten främst behandlar dröneren samt hur nyheten är uppbyggd för att få oss att sympatisera med offren. Som tidigare etablerat så är hypermediacy och immediacy beroende av varandra för att fungera. I detta fall så är omedelbarheten, det vill säga "immediacy" hög, vi presenteras direkt med offren som bär på den avlidne individen. Offren är visuellt upprörda och skriker ut sin ilska och sorg. Kameran är placerad mitt i gruppen vilket gör att de passerar oss vilket ger illusionen av att vi själva är mitt i spektaklet. Samtidigt har det grafiska tonats ner avsevärt. Som vi tidigare vet förknippas "*immediacy*" med lidande som presenteras som att det sker framför våra ögon, det vill säga att mediumet suddas ut. Genom att placera kameran på detta sätt så sätts vi mitt i gruppen av offret och på så sätt förs in i scenen, det minimala grafiska inslaget ökar också inläggets "*immediacy*".

6.3.2 Agency:

Den döde är inlindad i tyg vilket indikerar att denne är på väg till att begravas. I denna video är offren mycket aktiva, de protesterar och är visuellt upprörda, offren bär på den döde, vilket ger oss en klar bild av en död person och indikerar för oss att en person faktiskt har dött. Detta är i stark kontrast till "adventure news" kategorin som vi tidigare har talat om, där offren oftast inte visas utan bara nämns i förbifarten. Därmed finns det ingen avsaknad av agens i detta reportage.

---

⁴ <https://edition.cnn.com/videos/world/2011/10/17/sayah-pakistan-us-drones.cnn>

Offren protesterar och visar därmed en förmåga på agens. De humaniseras också genom att man visar upp dem i kameran på detta vis. Detta bidrar till att minska avståndet mellan åskådare och tittare och skapar en form av immediacy, omedelbarhet. 51 sekunder in ser vi barn som håller delar av vad man kan anta vara bitar av bomben som drönaren släppte. Som vi tidigare hade diskuterat angående agens så är det vanligt för offer att presenteras på detta vis, där offren utför desperata handlingar, ibland som kompensation för deras närvarande lidande men att dessa handlingar aldrig riktigt räcker till. 1 minut och 5 sekunder in visas en intervju med en Pakistansk advokat som argumenterar för offren. Detta är ett tydligt exempel på en, som Chouliaraki (2008) kallar för "benefactor", en välbringare. Han är kapabel till att minska lidandet genom att argumentera för offren med hjälp av lagen.

Innan detta presenterades vi med drönare som nitton sekunder in flyger genom luften. Vi ser en inzoomad bild av dess kamera, som långsamt roterar för att ta in marken under den. Drönaren flyger på hög höjd över marken och vi ser inget identifierbart från denna höjd. Det ger en klinisk bild som saknar någon mänsklighet där vi bara ser en maskin som flyger genom luften, långt ifrån verkligheten på marken där drönaren utför stor skada. Vilket gör det svårt senare att koppla det till scenen av bombnedslaget som presenteras senare. Här får vi se drönaren från många olika håll och vinklar, varav en av vinklarna visar oss drönaren underifrån mot en klarblå himmel, detta 27 sekunder in i videon. Som tidigare nämnt så har denna porträttering av flygplan varit populärt sedan vietnamkriget. Man kan argumentera att slutsatsen om att det är distanserade är sant då vi presenteras med en klinisk bild utan någon koppling till människorna på marken.

Berättarrösten informerar oss om vad som har hänt, att en drönare har dödat vad lokalbefolkningen påstår var en oskyldig man, en representant för en Islamisk skola, men som USA menar var en stridande för fienden. Det som skiljer denna video från de förra är att vi direkt får se de drabbade av drönarattacken. Kameran är centrerad mitt i folkmassan och vi ser hur folk rör sig förbi bilden. Detta gör det immersivt för tittaren, som att tittaren är på plats mitt i folkmassan. Denna form av "*immediacy*" som vi tidigare har diskuterat är möjlig genom den

remediering som kameran och televisionen erbjuder och är nyckeln till att folk ska kunna känna medlidande för människor.

Detta gör att offren får en röst och bidrar till att tittaren får det lättare att känna med dem då individen får möjlighet att uttrycka sin bild av verkligheten och det som skedde, det bidrar också till mer komplexitet till situationen då narrativet inte drivs av en part i konflikten. Förutom det så visas också bilder av barn som håller upp bitar av bomb delar som har fallit i byn, vilket som vi tidigare har diskuterat när det kommer till "agency", vädjar till åskådarens egna personliga känslor. När nyheten vädjar till åskådarens känslor på detta vis kan det leda till skillnad då personen får en känsla av ansvar att agera eftersom budskapet resonerar med dem.

6.3.3 Multimodality:

24 sekunder in kan vi tydligt se nosen av drönaren med den optiska kameran som drönaren ser med. Drönaren flyger genom luften, som en rovfågel som letar efter byten med sitt långsamt roterande kamera. För att komplettera detta ser vi ett videoklipp från just drönaren vid slutet av videon 2 minuter och 26 sekunder in. Denna video är precis som tidigare videoklipp i gråskala och suddig. Drönaren får också här ny roll som kamera utöver sitt roll som ett vapen. Drönaren används för att komplettera berättarrösten och betraktas som vilken annan kamera som helst och är nu en del av videons multimodalitet. Värt att notera i detta reportage är också den minimala användningen av grafik. Det finns ingen textremsa eller stora logotyper, utan bara en genomsiktig CNN-logotyp. Detta skapar mindre distraktioner för tittaren och överflödar inte skärmen med information, detta gör att tittaren kan då fokusera på det som sker på skärmen, det ökar också vår inblandning i det som sker i rutan och minskar det teknologiska villkoret som kan bryta illusionen av att inte vara där. Det går att argumentera att tittaren även på så sätt förs närmare offren.

6.3.4 Space-time:

När det kommer till "tid och rum" alltså "*spacetime*" som det också kallas, så presenteras händelsen i dåtid, personen har redan avlidit, gärningen är redan utförd. Dock så kompliterar

berättarrösten bilden genom att berätta för tittaren att den döde var en misstänkt militant som planerade attacker mot amerikanska styrkor. Detta ger oss då två sätt att tolka det som, antingen som ett misstag, eller som en rättfärdigad attack. Detta är också något som Lisa Parks (2016) tar upp i sin studie där hon påstår att individer i dessa områden har omvandlats till acceptabla mål. Det spelar ingen roll ifall dem dör av misstag eller inte utan drönaren har skapat en marginaliserad grupp i dessa länder som den opererar i och denna grupp är människorna under dess kamera (Parks 2016, s.231). Att se drönerattacken som antingen ett misstag eller en rättfärdigad attack skiftar skulden bort från drönarens operatör. För att komma tillbaka till drönaren och den teknologiska paradigmen så ser vi att det är tydligt att mycket av det som vi har etablerat i teoridelen av denna uppsats är sann kring hur drönaren för oss att känna angående offren.

Precis som Baudrillard (2013) där han argumenterade att vi inte riktigt fick se verkligheten av det faktiska kriget utan blev presenterade med en regisserad och falsk bild av kriget som var mer ett spektakel av Amerikansk militär makt snarare än det verkliga kriget på markplan så kan man argumentera att detta är sant när det kommer till drönare också, där vi istället blir presenterad med bilder av den flygandes genom luften där experter argumenterar om dess användbarhet samt gråa suddiga videoklipp. Drönarens distansering kompenseras istället med andra medium, som bilder. Som ibland syftar till att minska avståndet mellan åskådare och offer.

7. Diskussion och sammanfattning:

Drönare som teknologi har bidragit till en ny form av krigföring där militära mål kan angripas från långt håll med liten risk för det attackerande landet. Denna nya form av krigföring har dock skördat många liv. Detta har väckt många etiska och moraliska frågor om det höga antalet civila döda och det kliniska sättet som detta utförs på. Trots det faktum att hundratals civila har dött har vi inte sett något större uppror emot drönarens användning, varken i media eller på gatorna. Sett från ett mediehistoriskt sett var det Vietnamkriget som agerade som vändpunkt inom krigsrapportering, där tittaren tas från studion in till slagfältet i sig.

Efter min analys kan jag dra slutsatsen att det saknas en viss representation av lidande i dessa former av reportage angående drönarattacker beroende på hur relevant nyheten är för publiken och beroende på valet av skildring. I det första reportaget fick vi igen koppling med offren överhuvudtaget, de nämndes i farten och vi fick inte se något visuellt tecken på offren. Samtidigt tog drönaren upp en stor del av reportagets tid. I det andra klippet fick vi en bättre bild av offren. Men på grund av sättet som *“spacetime”* hanterades i detta reportage så förlorade vi mycket av det som skulle få oss att moraliskt känna ansvar att agera, då offren redan var avlidna, vilket gör att vi känner att vi inte kan göra något åt situationen i allafall. Sedan har vi den sista videon där vi i detta fall visuellt fick se individerna som blev påverkade av drönarna, vilket skapar viss möjlighet till medlidande, men även i detta fall presenteras med en händelse som har skett i dåtid, alltså brast det i *“spacetime”* då vi ger mindre uppmärksamhet åt det som redan har skett.

Värt att notera är att jag har använt mig av oss ett ytterst litet urval av tre videoklipp, och för att dra en bättre slutsats skulle det krävas vidare studier. Men från det vi har analyserat i denna studie kan vi se vissa mönster av hur drönare hanteras inom amerikansk nyhets-media. Drönare är en relativ ny teknologi inom modern krigföring och ett vapen som behöver behandlas inom sin kontext. Men från det vi har sett kan vi dra slutsatsen att närvarandet av lidande varierar inom reportage angående drönarattacker beroende på hur nära eller relevant eventet är för publiken. I det första videoklippet var offren enbart afghaner, ett avlägset folkslag som har varit engagerad i krig i decennier och som har föga relevans för den västerländska publiken och då räcker det med ett reportage likt *“adventure news”* medan i det andra videon så är offren mycket närmare den avsedda publiken och får ett reportage likt kategorin *“emergency news”* som Chouliaraki (2008) kallar det. Den sista videon är värd att ta i tanke då vi i detta fall också förs närmare offren men där det nu är mer likt nyhetsinslag som Chouliaraki (2008) har benämnt *“Ecstatic news”*. Men detta kan argumenteras beror på att en högrankad Al-qaeda ledare slogs ut i attacken, något som är ytterst viktigt för den amerikanska krigsmoralen på hemmaplan. Man ska också tänka på rollen som offren har i detta fall. Här presenteras inte offren som offer i sig, utan en arg massa som är upprörda över döden av en man som USA har stämplat som terrorist. Detta riskerar att förstärka bilden av de hotfulla *“andra”*. Kort kan man säga att reportagen skiftar narrativ strategi

Mohammed Hersi

2020-01-31

beroende på hur relevant händelsen är för oss här på hemmaplan, där Chouliarakis (2008) slutsats om att kulturell närhet skapar möjlighet för deltagande visar sig vara delvis san när det kommer till drönarattacker, där den distanserade och abstrakta naturen av drönare minimeras med hjälp av “remediering” (användning av exempelvis foton av offer). Medan drönare och den verklighet den presenterar av sin abstrakta natur distanserar oss, så är uppbyggnaden av nyheten viktigare för hur nära vi förs offren samt ifall det väcker känslor av empati och ett behov av att agera.

Förslag till vidare forskning:

Det jag har studerat i denna uppsats är inget nytt eller speciellt banbrytande utan något som har studerats länge av forskare, dock anser jag att min studie bidrar med något nytt till bordet då drönare som teknologi inom mediasammanhang inte studerats lika ingående. Förslag till vidare forskning kan därmed innebära att framtida forskare lägger fokus på just drönare, samt att se hur nyhetsinstitutioner med olika politiska inriktningar behandlar detta fenomen och ifall politisk inriktning kan ha en effekt på det som har etablerats i denna uppsats, då min uppsats har varit opolitisk så kan detta vara en ny vinkel för forskare att observera.

Mohammed Hersi

2020-01-31

Mohammed Hersi

2020-01-31

8. Referenser

Baudrillard, J. (1991). *The gulf war did not take place*. Indiana: Indiana University Press.

Bolter, J. Grusin, R. (2000). *Remediation, Understanding new media*. Cambridge: MIT press.

Chouliaraki, L. (2008). *The spectatorship of Suffering*. London: SAGE publications.

Conboy, M. (2007). *The Language of the news*. London: Routledge.

Coeckelbergh, M. (2013). 'Drones, information technology, and distance: mapping the moral epistemology of remote fighting'. *Ethics and information technology*, 15(2): 87-98.

CNN (2015) *Hostages killed tragic, drone strike 'not a mistake'* (2015-04-23).

<https://edition.cnn.com/videos/tv/2015/04/23/lead-intv-cruickshank-mudd-al-qaeda-hostages-kill-ed-drone-strike.cnn>. [2019-08-21].

CNN (2013) *U.S. sorry for missed drone strike in Afghanistan* (2013-11-29).

<https://www.youtube.com/watch?v=tKhsyrdIDpw>. [2019-08-21].

CNN (2011) *U.S. drone strikes fuel Pakistani protests* (2011-10-17).

<https://edition.cnn.com/videos/world/2011/10/17/sayah-pakistan-us-drones.cnn>. [2019-08-21].

Ekström, M & Johansson, B. (2019). *Metoder i medie och kommunikationsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.

Gregory, D. (2011) 'From a View to a Kill: Drones and Late Modern War', *Theory, Culture & Society*, 28(7–8): 188–215. doi: 10.1177/0263276411423027.

Mohammed Hersi

2020-01-31

Olson, J. & M. Rashid (2013). 'Modern Drone Warfare: An Ethical Analysis'. ASEE Southeast Section Conference. <http://se.asee.org/proceedings/ASEE2013/Papers2013/157.PDF>

[2019-12-31]

Papadopoulos, A. (2000). *Kameran i krig: den fotografiska iscensättningen av Vietnamkriget i svensk press*. Stockholm: LIBRIS.

Riopelle, C & Muniandy, P (2013), 'Drones, maps and crescents: CBS News' visual construction of the Middle East'. *Media, War and Conflict*, 6(2): 153-172.

Robbins, K. (2004). *Into the Image: Culture and Politics in the Field of Vision*. London: Routledge.

Tyler, M. (1992). *War and the Media: Propaganda and Persuasion in the Gulf War*. Manchester: Manchester University Press.

United Nations Assistance mission in Afghanistan. (2018) 'Quarterly report on the protection of civilians in armed conflict: 1 january to 30 september 2018'

https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_protection_of_civilians_in_armed_conflict_3rd_quarter_report_2018_10_oct.pdf. [2019-08-21].